

FEED-BACK, EVALUARE COLABORATIVĂ ÎN MEDUL VIRTUAL AVANTAJE ȘI PROVOCĂRI

ATELIER DE LUCRU

DECEMBRIE 2021

(LINK PREZENTARE DIGITALĂ

<https://www.canva.com/design/DAEUHWUdL8/5YDNuppxxZG3eLd6Y5U-8A/edit>)

PROPUNĂTOR, PROF. VANCEA ALINA
LICEUL TEORETIC *CAROL I*, FETEȘTI

În psihologia cognitivă **tradițională**, cunoașterea e văzută asemenea unui model de procesare, ceea ce înseamnă că poate să pară simplu să spui că aceasta va atinge cote cu atât mai înalte, cu cât mintea elevului va fi programată, cu ajutorul cât mai multor strategii meta-cognitive.

În **era digitală**, în care trăim, paradigma cunoașterii trebuie să fie una a dialogului, educația trebuie să meargă dincolo de instrumentele culturale specifice, dar fără a fi redusă la abstracția oferită de psihologia cognitivă.

În contextul actualei pandemii, foarte multe cadre didactice au făcut eforturi fantastice să nu piardă legătura cu elevii, să nu rămână în urmă, să-i țină conectați la viața școlară.

La rândul lor, mulți părinți s-au trezit cu copiii acasă, fiind nevoiți să lucreze și ei, de acasă, să împartă camerele, laptopurile, timpul și energia mentală.

O Românie întreagă și, chiar, o planetă întreagă a fost forțată să-și educe copiii on-line, cu eforturi, cu profesori îndemnați să-și reorganizeze sistemul de predare, evaluare, cu părinți nevoiți în a susține și partea educativă și cea administrativă a oricărui „cuib”, cu elevi care aveau, mai nou, școala într-un laptop sau calculator.

Tehnologia nu e magie, nu rezolvă ceva, fără noi... Este necesară găsirea echilibrului potrivit între tehnologie și pedagogie... și nu este un lucru ușor... nici în viața reală, nici în realizarea episoadelor didactice.

În ceea ce privește evaluarea on-line, se schimbă, evident, faptul că nu mai există interacțiune nemijlocită și asta influențează toate procesele de învățare, nu doar modul în

care facem evaluare formativă. Unul dintre factorii care influențează semnificativ învățarea este relația pe care profesorul a stabilit-o cu elevii.

Elevii învață mai bine, dacă au o relație bună cu profesorii lor, există studii clare, ce demonstrează acest lucru. Ei bine, acum, profesorii trebuie să se bazeze, în mare măsură, pe relația pe care au stabilit-o, deja, cu elevii și să aibă grijă să nu o piardă.

Revenind la evaluarea formativă, poate că ea devine cu atât mai importantă în condițiile învățării on-line, pentru că ajută la păstrarea unei relații constante cu elevii, ne ajută să măsurăm, în permanență, volumul de cunoștințe. Ca orice relație, dacă nu o hrănești consecvent, se atrofiază și dispare, iar apoi este mult, mult mai greu de restabilit.

Combinarea TIC cu metodele tradiționale pedagogice reprezintă o schimbare de paradigmă, cu implicații asupra cunoașterii, în societate, în general, și asupra învățării, în special, de aceea, disciplina pedagogică trebuie modificată, în conformitate cu noul context, în care trăim.

CUM PLANIFICĂM UTILIZAREA INSTRUMENTELOR WEB, PENTRU O EVALUARE EFICIENTĂ, ÎN SPAȚIUL ON-LINE...?!

***COMPETENȚE, NU INSTRUMENTE WEB**

Integrăm instrumentele în planificare/ evaluare, nu vom avea secțiuni separate.

***URMĂRIM ATINGEREA OBIECTIVELOR**

Pentru a ne atinge obiectivele, folosim și instrumentele web, alături de metodele tradiționale.

***ACTIVITĂȚILE ȘI PRODUSELE TRADIȚIONALE POT DEVENI DIGITALE**

Web-ul continuă tradiționalul!

✓ **Cum putem desfășura evaluarea on-line?**

➤ Exemplu de sarcină specifică evaluării on-line

Elevii generează cărți digitale, pentru a demonstra cât de bine și-au însușit conținuturile educaționale, pe baza cerinței „Universul literar eminescian- poezia romantică”, cu ajutorul platformei BOOK CREATOR, care permite integrarea, pe pagini, a textelor, imaginilor, fotografiilor. Se poate plasa un link specific temei pe platforma de lucru aferentă unității școlare, spre evaluare.

➤ Exemplu de sarcină

Elevii selectează avatare, pentru a argumenta/ povesti/ relata o experiență literară/ culturală/ personală, cu ajutorul platformelor BLABBERIZE sau ANIMAKER, ce permit editarea unor imagini, în zona gurii și adăugarea vocii elevului. Linkul avatarelor vorbitoare se poate expedia cadrului didactic, pentru ca tema să fie evaluată. (<https://app.animaker.com/animo/lpPVDp7sfG9fF8J7/>)

➤ INSTRUMENTE DIGITALE UTILE

Pentru a demonstra cât de bine și-au însușit conținuturile educaționale la tema „Silaba. Accentul”, elevii au pregătit un sumar în Canva, după care au prezentat și înregistrat, în format video, mp4, cu ajutorul platformei SCREENCASTIFY, ce permite captarea ecranului și exportarea înregistrării video. Astfel, profesorul primește înregistrările video și poate evalua, în mod corespunzător, această unitate.

➤ Exemplu de sarcină

În cadrul unității „Joc și joacă”, elevii au elaborat sondaje de opinii, în format virtual, cu ajutorul GOOGLE FORMS, au intervievat colegii din clasă, membrii familiei, au procesat răspunsurile și le-au prezentat sub forma unui info-grafic, cu ajutorul platformei PIKTOCHART. Soluții pentru interacțiunea/ evaluarea în timp real...

✓ **Care sunt propunerile, experiențele noastre...!?**

Avantaje și dezavantaje în aplicarea *evaluării on-line*:

Avantaje: permite oricărui evaluator realizarea unor teste cu maximă precizie și profesionalism, în doar câteva minute, utilizând colecții profesionale de itemi; permite monitorizarea rapidă a progresului unui număr mare de cursanți; utilizarea unor bănci de teste, cu mixarea întrebărilor și răspunsurilor, care pot preveni copierile la examene; includerea unui număr mare de diverse tipuri de întrebări într-un test, acoperind, în detaliu, materia studiată, pentru profesori și elevi; adaptare la nivelul elevilor – ușor, mediu, greu; rapiditate în interpretare; motivare pentru studiu individual; posibilitate de rezolvare, pentru a 2-a oară, a

testului; formare și dezvoltare competențe IT; utilizarea telefonului mobil în cadrul procesului educațional; învățare unii de la alții, monitorizarea momentului în care s-a realizat rezolvarea, imposibilitatea comunicării elevilor între ei, chiar dacă au același tip de test, etc. .

Dezavantaje: limitarea posibilităților de testare a abilităților, accentul fiind pus pe memorare și recunoaștere; costuri ridicate în faza inițială; cunoștințe suplimentare în zona de informatică; limitările sistemelor computerizate, privind itemi deschiși; atribuire de răspunsuri la întâmplare, de către elevi; necesită timp pentru elaborarea testelor și transmiterea către elevi; imposibilitatea modificării unor itemi, în cadrul testelor create de către alți autori; elevi care nu au cont e-mail sau telefon.

✓ **De ce este evaluarea on-line pe placul elevilor...?!**

Când vine vorba despre studiul individual, de cele mai multe ori, ne vine în minte aceeași imagine: un elev excedat de toate sarcinile pe care le are de îndeplinit, cu privirea pierdută către un teanc intimidant de cărți, culegeri, caiete, manuale sau gazete matematice...

Pasionați de gadgeturi smart, aplicații interesante sau jocuri on-line spectaculoase, adolescenții rezonează destul de greu cu vechile metode de învățare/ evaluare. Din fericire, dezvoltarea tehnologiei a presupus și dezvoltarea unor produse educaționale create în acord perfect cu noile generații de elevi, ai erei digitale.

✓ **De ce elevii învață cu plăcere, folosind platformele on-line...?!**

Pot fi utilizate oricând, oferă filmulețe explicative foarte utile, probleme rezolvate în pași, exerciții cu grade diferite de dificultate și posibilitatea de testare pe noțiuni – iată doar câteva dintre motivele pentru care tot mai mulți elevi descoperă eficiența platformelor on-line de învățare, așa cum este și ExamenulTau.ro, de pildă. Aceste metode educaționale alternative completează, în mod firesc, studiul la clasă, susținut de profesori, și îi încurajează pe elevi să aibă o atitudine pozitivă, față de învățare.

Educația este un tip particular de acțiune umană, o intervenție sau direcționare, o categorie fundamentală a pedagogiei.

În contextul pandemiei COVID-19, în care învățarea, on-line, a dobândit o nouă dimensiune și a căpătat statut prioritar față de învățământul clasic, cadrele didactice au nevoie de informații, tehnici și strategii specifice. Tehnologia schimbă școala, iar educația on-line provoacă

atât elevii, cât și profesorii să se adapteze, cu rapiditate, la nou. De aceea, cursul de față propune cadrelor didactice resurse, materiale, idei, astfel încât să își adapteze demersul educațional noilor cerințe, care privesc digitalizarea educației.

Paradigma modernă a educației poziționează problema interacțiunii pedagogului cu elevul drept una fundamentală, dar, în același timp, dinamică, având condiții inițiale în continuă schimbare. Dinamica problemei este generată de revoluția tehnologiilor digitale și penetrarea de către acestea a tuturor domeniilor activității umane. În acest context, apare evidentă necesitatea dezvoltării sistemului educațional, centrat pe elev, adaptat flexibil la nivelul de dezvoltare a potențialului acestuia, aplicând tehnologii adecvate. Imperativul calității în educație obligă la o reconsiderare a demersului educațional al profesorului, astfel încât strategiile didactice elaborate să fie centrate pe învățare și, respectiv, pe cel care învață, acesta fiind un nativ digital, produs al societății informaționale.

Ultimele două decenii sunt marcate de transformări esențiale în modelul de comunicare interuman, prin apariția și dezvoltarea rapidă a unui nou actor - Tehnologiile Informaționale și de comunicație (TIC), care nu doar facilitează diverse forme de comunicare interpersonală, dar, prin capacitatea de a acumula și transmite diverse forme de informații, au devenit o entitate funcțională a acestui model. Procesul de informatizare a societății contemporane avansează vertiginos, iar familia, grădinița și școala, ca factori decisivi în educația membrilor societății, sunt nevoite să se adapteze la secolul tehnologiilor. A trăi, în era digitală, înseamnă a avea noi competențe, ceea ce implică necesitatea ca profesorii și elevii să valorifice potențialul TIC-ului pentru a crește și a face față provocărilor vieții moderne. În acest context, apare necesitatea formării și dezvoltării competențelor digitale.

Competențele digitale se referă la formarea abilităților de căutare, procesare, analiză și selectare, formarea gândirii logice și critice, abilități dezvoltate de comunicare. Tehnologiile informaționale oferă un șir de oportunități de realizare a diferitor tipuri de învățare: prin intermediul achiziției, discuției, investigației, practicii, colaborării și producerii, care, fiind combinate, duc la cel mai bun mediu de învățare. Profesorului îi revine un alt rol, cel de coordonator al fluxului de informație. Prin urmare, el trebuie să cunoască și să utilizeze metodologia contemporană și noile tehnologii informaționale, pentru a comunica, în aceeași limbă, cu copilul, să-l coordoneze, dirijeze și să-l ajute corect în ceea ce privește orientarea în mediul informațional.

✓ **Oportunități și provocări**

Desigur, oferta on-line de învățare, atât pentru cadrele didactice, cât și pentru elevi, este obligată să se extindă permanent. Digitalizarea este sinonimă cu flexibilitatea, ușurința în accesare, fluxul potențial de resurse multimedia și noi modalități de motivare a adulților, respectiv copiilor, pentru a se angaja în învățare. Cu toate acestea, introducerea acestor tehnologii este lentă și eficiența acestora este relativ limitată. În schimb, faptele evidențiază dificultățile legate de formarea personalului, costurile suportate (nu numai pentru instrumentele și infrastructura necesară pentru a le conduce, ci și pentru formarea profesioniștilor) și, în funcție de localizarea geografică, lipsa conectivității.

Ni se spune, adesea, că tehnologia are potențialul de a perturba accesul la învățare, de a depăși barierele geografice, fizice și financiare și de a oferi conținut diferit, accesibil oriunde, permanent, în timp ce se bazează pe o multitudine de metode. *Ar putea face, dar va fi așa? Și, dacă da, vor fi aceste schimbări atât de importante? Sau va fi pur și simplu o schimbare în mecanismele de livrare, fără un impact real asupra învățării?*

✓ **Instrumentele digitale nu sunt un scop, ci un mijloc**

Se impune să facem o distincție între învățarea de a folosi instrumentele digitale și învățarea prin utilizarea instrumentelor digitale. Primul a fost un factor major de creștere a participării adulților la educație și formare în ultimul deceniu. Cu toate acestea, în multe societăți, omniprezența instrumentelor digitale a făcut ca utilizarea lor (competența numerică) să fie mai puțin presantă în multe domenii. Deși unele grupuri au fost excluse din revoluția digitală din cauza lipsei de competențe TIC (și, poate, a lipsei de acces la aceste instrumente și la conexiunile de mare viteză care le fac să funcționeze), aceste tehnologii digitale fac parte, acum, din viața de zi cu zi, pentru o parte din ce în ce mai mare a populației. Scopul educatorilor pentru adulți ar trebui, prin urmare, să fie nu numai încurajarea învățării digitale, ci și să se asigure că

utilizarea acestor instrumente îmbunătățește învățarea, îi ajută să facă diferența, mai degrabă decât doar transferul documentelor tipărite într-un PowerPoint sau un alt tip de fișier.

✓ **Educația digitală**

Indiferent de cât de multă sau puțină tehnologie este integrată în clasă, învățarea digitală a ajuns să joace un rol crucial în educație. Cum? Prin faptul că îi face pe elevi să fie mai interesați să învețe și să-și extindă orizonturile, iar, astfel, să se renunțe la metodele tradiționale de educație. Instrumentele digitale și tehnologia le dezvoltă elevilor abilități auto-didactice eficiente de învățare. Aceștia devin capabili să identifice ceea ce au nevoie pentru a învăța, găsesc și utilizează resursele on-line, și aplică informațiile inclusiv la școală, la teme și proiecte. Acest lucru le sporește eficiența și productivitatea.

Pe lângă implicarea mai mare a elevilor, instrumentele și tehnologia digitală dezvoltă abilități de gândire critică, care stau la baza dezvoltării raționamentului analitic. Copiii care explorează întrebări deschise, folosindu-se de propria imaginație și logică, învață să ia decizii coerente, spre deosebire de memorarea temporară a lecțiilor, din manual.

Spre exemplu, jocurile/ aplicațiile interactive și de îndemânare sunt instrumente excelente care îi învață pe copii să se disciplineze, pentru că, în astfel de jocuri, este nevoie să se respecte regulile și îndrumările pentru a participa.

De ce copiii preferă să învețe prin joc?! Pentru că jocul în sine le oferă satisfacții, iar acest lucru îi ajută să-și dezvolte răbdarea, o altă abilitate și o caracteristică a inteligenței emoționale, necesară la adaptarea vieții de adult. De asemenea, copiii își dezvoltă sentimente pozitive de realizare și stăpânire de sine, atunci când dobândesc noi deprinderi de a utiliza tehnologia digitală, devin mai încrezători și dornici să exploreze și să descopere lucruri noi.

Trăim vremuri incredibile, găsim tot ce ne dorim on-line, inclusiv cursuri excelente ce pot susține educația tradițională, de la ce mai buni și capabili profesori. Posibilitățile sunt infinite... *Educația digitală îi motivează pe elevi, devenind mai responsabili.*

Elevii care folosesc tehnologia digitală, pentru a învăța, devin mai implicați în acest proces și sunt mai interesați să-și dezvolte baza de cunoștințe, poate fără să-și dea seama, pentru că învață într-un mod activ, angajat și implicat, deoarece învățarea digitală este mult mai interactivă, mai ușor de reținut și asimilat, comparativ cu manualele voluminoase; putem afirma faptul că digitalizarea reprezintă un context mai bun, care oferă o perspectivă mai largă și activități mult mai atractive decât metodele tradiționale de învățământ. Acest lucru îi ajută pe elevi să se conecteze mai bine cu materialele de studiu. Digitalul oferă, adesea, o modalitate mai interesantă și mai cuprinzătoare de informații, fapt care se reflectă în scăderea absenteismului în școlile care folosesc deja instrumentele digitale și notele mai mari pe care le obțin elevii. Mai mult decât atât, când elevul își poate urmări propriul progres, îi sunt sporite motivația și responsabilitatea.

Instrumentele digitale de învățare implică profesorii și părinții la un nivel mai profund. Instrumentele și tehnologiile digitale educaționale, cum ar fi platformele sociale, îi ajută pe profesori să creeze și să administreze grupuri de lucru / comunicare. Astfel, câștigă timp și reușesc să răspundă nevoilor fiecărui elev în parte, făcând educația mai productivă, prin comunicare continuă și dinamică, ceea ce nu se poate realiza, în totalitate, folosind numai metodele tradiționale.

Pe lângă profesori, și părinții pot folosi activități interactive, pentru a încuraja interesul copilului în procesul de învățare. Aceștia pot explora, de asemenea, activități de învățare on-line cu copilul lor, drept extensie a ceea ce se învață în sălile de clasă.

Instrumentele și tehnologia digitală sporesc rapid schimbul și asimilarea de informații. În ultimii ani, trecerea de la tipărirea pe hârtie, la digital, a influențat și maniera în care studiem. Învățarea digitală nu numai că permite elevilor să acceseze tot mai multe informații, dar pot și să se asigure că informațiile sunt adaptate nevoilor lor specifice. Posibilitatea de a ajuta fiecare elev să învețe, în cea mai eficientă manieră, este cel mai important beneficiu al învățării digitale.

Instrumentele și tehnologia digitală oferă profesorilor șansa de a împărtăși rapid informații cu alți profesori, în timp real. Prin îmbrățișarea dispozitivelor digitale și a învățării conectate, sălile de clasă din întreaga lume își sporesc abilitățile de învățare, experiența educațională și comunicare. De asemenea, se creează un mediu care le permite profesorilor să se bucure de condiții echitabile. În plus, școlile pot economisi bani, asigurând, în același timp, acces la materialele educaționale unice.

✓ **Creșterea implicării elevilor în procesul educațional cu ajutorul instrumentelor și tehnologiilor de învățare digitală**

Soluțiile digitale de învățare pun accentul pe metode de învățare constructive, colaborative și solicită implicarea elevilor, ceea ce îi face să se adapteze la lumea de după școală. Vor exista, concomitent, cursurile tradiționale, coroborate cu instrumentele și tehnologia digitală, iar materialele de curs ar trebui să reprezinte un supliment la activitățile de la clasă, distribuite în mediul on-line, pentru ca elevii să aibă acces la acestea, și în afara sălii de clasă. Astfel, orele de la clasă devin mai eficiente, punându-se accent pe dezvoltarea materiei prin discuții și angajarea în activități care au la bază comunicarea și cooperarea între elevi. De asemenea, elevii au posibilitatea de a-și perfecționa și aprofunda studiul, chiar înainte de a veni la școală; dacă folosesc un instrument digital de învățare, copiii sunt sprijiniți să gândească în afara cadrului tradițional, prin instrumente și metode digitale, le este stimulată creativitatea și li se oferă sentimentul de încredere în propriile capacități.

Instrumentele și tehnologia digitală vor umple golurile ce se identifică în învățământul tradițional. De fapt, unele dintre beneficiile pe care aceste instrumente le aduc sunt, pur și simplu, incomprehensibile prin tehnicile tradiționale de învățare. De la impactul pe care îl are asupra mediului, nevoia de a folosi mai puțină hârtie, pentru manuale și cărți, până la economisirea timpului, prin acces rapid la informații, învățarea digitală oferă o modalitate eficientă de reducere a costurilor, de maximizare a resurselor și de sporire a impactului asupra elevilor și profesorilor deopotrivă.

... și, totuși, tehnologia oferă posibilitatea de a crește nivelul de eficiență și echitate în învățământ.

Beneficiile potențiale ale revoluției digitale în educație sunt multiple: cursanții pot căuta și dobândi cunoștințe din alte surse, decât profesorii lor și instituțiile la care studiază, adesea gratuit; se poate intra în contact cu alte grupuri de cursanți, deoarece actul învățării nu mai este restricționat la orarul sau la metodele clasei și poate fi personalizat; apar noi furnizori de educație; profesorii pot crea și partaja mai ușor conținutul respectiv cu colegi și cursanți din diferite țări, există o gamă mult mai largă de resurse educaționale care pot fi accesate. Tehnologiile deschise permit *Oricărei persoane să învețe, Oriunde, Oricând, prin Orice dispozitiv, cu sprijinul Oricui.*

Bibliografie

- Nicola, Ioan, *Pedagogie*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1992;
- Stanciu, Ion, Gh., *O istorie a pedagogiei universale și românești până la 1900*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1977;
- Văideanu, George, *Educația la frontiera dintre milenii*, București, Editura Politică, 1988.